

BOLDOG ÉLETÜNKET

Rákosi elvtárs derék bányászfia

A hála és a szeretet az emberi szív legszebb, legmagasztosabb érzései közé tartozik. Oriássá tesz — képes vagy arra is, amire először azt hitted: meghaladja erődöt. Megacélozza akarodat, bátor és kitartó lesz. Ha szereted a barátodat, nincs az az akadály, amit le nem győznél, ha segíthetsz rajta. Ha hálás vagy édes-

őseitől örökölte. Vidám és közvetlen — ezeket a tulajdonságokat már a mi korunkban szereztél. Szereti a hazát, hű fia a pártnak — a párt formálta ilyené. Sárdi Károly sztahanovista vajúr. Tudása a legtapasztaltabb, öreg bányászokéval vetekszik. Rajong a bányáért. De még ennél is jobban szereti az embereket.

szólal a riasztócsengő. Pityulanyti tétovázás nélkül kiugrik az ágyból. Felrántja a csizmát: jél perc. Magára kapja a ruhát: egy perc. Megcsókolja édesanyját... Öt perccel a riasztás után társaival együtt száll le az aknába. Utközben tudja meg, hogy mi történt: a két hónappal ezelőtt elzárt tüzgát mögött sújtólég gyűlt össze és

a gyváké. Ismeri a veszélyt, tudja, hogy kockán forog az ő és társai élete és nem tud parancsolni szaporán dobogó szívének. De akarata erősebb, parancsolni tud két kezének, mert megtanította erre a párt. Alig telik el néhány perc, újabb robbanás következik. Hang nem hallatszik, csak mintha egy láthatatlan kéz lódítaná meg őket. A földre buknak. Idegtépő másodpercek: ha a szénporrobbanás követi az előbbit, akkor mindennek vége... Vége 12 bányásznak, köztük neki is, Sárdi Károlynak. A bánya azonban hallgat. A mérész csapat újra munkához lát. Amit az előbb építettek, leomlott. Rohan az idő, de ők nem érzik. Letelt a négy óra, már jön a váltás. Nem végeztek: tovább maradnak. Délután 2 óráig még kilencszer jár körülöttük a halál. Nehéz a levegő. Sárdi Károly is érzi, de agya kitaraszt parancsol. Az aknában mielőbb üzemből kell lennie, teljesíteni kell az augusztus 20-i felajánlást! Ezt kívánja tőle a haza, a párt.

Délután 2 óra az idő, amikor kiszállnak. Megjékeztek a veszélyes ellenséget. Az ember legyőzte a természetet. Győztek!

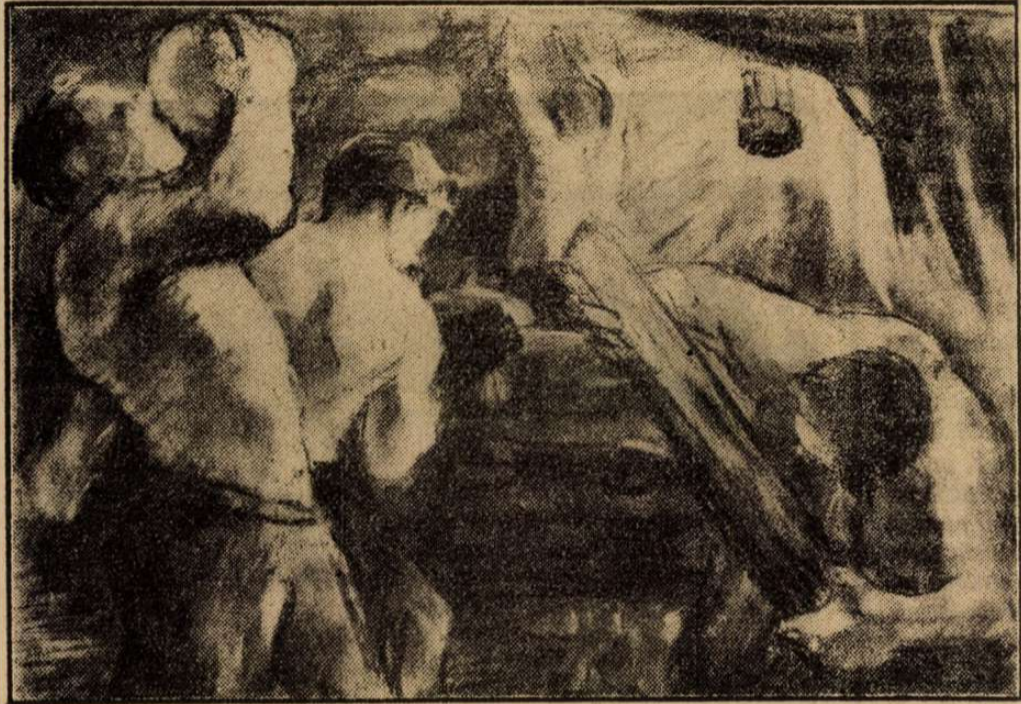
★

Rövid az út hazafelé. Fejét mintha vasbronc szoritáná össze, bizonytalanul lép, mintha mámoros lenne. Halálosan fáradt. Tétova kezekkel öleli meg aggódo édesanyját...

Leül az asztal mellé, gépiesen maga felé húzza az újságot. Nem, mintha olvasni akarna, ahhoz túlságosan kimerült. Szeme mégis a nagy betűkre téved: „Rákosi Mátyás elvtárs a minisztertanács elnöke.”

A szív öröme legyőzi a test fáradtságát. Mintha nem is birkózott volna 10 órán keresztül az embereket, a bányát fenyegető halállal. Friss, új vér áramlik ereibe, kész az új harcokra.

Németi Gyula

anyádnak, amiért felnevelt, akkor ha szükség van rá, életedet sem sajnálod feláldozni érte. És ha szereted a pártot, ha szívedben a háta érzése fakad iránta, amely szívbéli barátodnál igazabb barát, a legszeretőbb szülő: mondd, lehet-e a világon olyan, amit meg nem tennél érte?

★
Sárdi Károly eddig 22 tavaszi ért meg. A szemhéjára rakódott finom, de lemoshatóan fekete csik árulkodóan beszél: bányász. Határozott, bátor és találékony — ezt bányász-

Ézért végezte el a bányamentő tanfolyamot is. Élete olyan, mint az orvosé. Lakására csengőt szereltek be és ha az megszólal, Sárdi Károly tudja, hogy mi a kötelessége. Hajnal, vagy késő éjszaka van — számára mindegy. Napi munkája után is állandó készségben van. Nagy kitartás, erős önfegyelem, akarat szükséges ehhez — Sárdi Károly rendelkezik mindezzel. Élete — a közönség élete, mert szívében végtelenül sok a szeretet.

★
Éjszaka háromnegyed 4-kor Sárdi Károly lakásán meg-

hirtelen robbanással szétdobta az akkor épített gátat. Embereket nem esett kár, de mégis minden perc drága, mert addig az egész aknában áll a termelés, míg a sújtólégrobbanás veszélye fennáll. Rajtuk, bányamentőkön múlik, milyen gyorsan hártják el a veszélyt.

Halk, fojtott utasítások. Kezdődik a munka. Homokzsákokat, pillérhez való fát hordanak a robbanás helyére. A bánya, a hű barát, egy időre most veszélyes ellenfélle vált, amelyet nehéz kiismerni. Tizenkét bányász szíve most szinte egyszerre dobban. Sárdi Károly is félt, de féltelme nem

Sztahanovista ifjúsági műhely a Csepel Posztógyárban

A Csepel Posztógyárban még jól emlékeznek az 1936-os évre. Ezerötszáz sztrájkoltak akkor a nagyobb darab kenyérért és azért, hogy a női munkások egyenlő kereseti lehetőséget kapjanak a férfiakkal. Az asszonyok, lányok, akiknek férje, édesapja „Vörös Csepel” martinásza vagy esztengályosa volt — megtanulták, hogyan kell harcolni a jogokért és a párt a posztógyárban az ő harcukat is éppen úgy vezette, mint Vörös Csepel többi üzemeiben.

Hogyan hálálja meg ez a harcos múltú üzem a pártnak a kivívott jogokat?

Tavaly, Sztálin elvtárs születésnapján került a műhelybe az első sztahanovista oklevél. Kanyar Mária kapta, aki 1951 elején került először az üzembe.

— Néhány hónapja dolgozik itt és máris sztahanovista — mondogatták. Nem volt ebben a megjegyzésben semmi sértő, mert Kanyar Máriát szerették. Inkább egy nagy terv, egy mérész vállalkozás kezdett formálódni a fiatal lányok fejében.

— Ha ő lehet, akkor mi is, őt, talán...
Néhány fiatal lány, közöt-

De itt már megszakadt a beszéd, inkább csak suttogtak a kialakuló tervről.

A március 9-i versenyben az Ifjú Gárda-brigád, amelyben Kanyar Mária is dolgozott, aztán előrukkolt a nagy tervvel.

— Versenyre hívjuk a fésűsfonó összes brigádjait, harcba indulunk, hogy a fésűsfonó sztahanovista műhely legyen.

Elkészítették a nagy tervet. A műszakiak segítségét kérték és az egyes gépeket nagyobb fordulatszámra állították át. A legjobban dolgozó fiatalok segítettek a gyengébbeknek. Kanyar Mária egyszerre két társának is segített: Tóth Eszternek és Hiller Lászlónak. A DISZ-szervezet villámokon ismertette a verseny eredményeit. Az eredmények lassan kúsztak fölfelé, 110—115 százalékra.

Sokan azt hitték, hogy minden a legnagyobb rendben halad és ha tudják tartani az eredményt, akkor már nincs messze az a nap, amikor a műhely megkapja a sztahanovista címet.

Pedig nem is ment minden olyan rendben.

Néhány fiatal lány, közöt-

tük: Kollár Ibolya. Szücs Júlia gyakran kimaradoztak a munkából. Vasárnap élméntek táncolni, hétfőn álmosak voltak, nem mentek be dolgozni.

A fésűsfonoda felháborodott.

— Össze-vissza kell cserélni miattuk az embereket... Lemaradunk... — mondogatták.

A műhely eredményeit mutató számok, a termelés görbéje kezdett lefelé csúszni. Itt már sürgősen tenni kellett valamit.

Györi Gábor gépbeállító, aki 19 éves korában résztvett az 1936-os sztrájkban, elmesélte a többieknek, mennyit harcoltak azért, hogy néhány fillérrel emeljék a bért, a női munkásoknak a férfiakkal egyenlő joga legyen. Ezek a fiatal lányok azt az időt nem ismerték, szüleik elbeszélése nem is jut az eszükbé. Pedig az ilyesmit nem szabad elfelejteni.

— Most, ha becsületesen dolgozok, szépen megélhetek. Egyszerre jogotok van a férfi munkásokkal. Azonban elvárja tőletek mindenki, hogy ezt becsületes munkával köszönjétek meg pár-

tunknak, kormányunknak, úgy, ahogy azt az üzem többi dolgozói teszik — mondotta.

Az ilyen beszélgetések sokat segítettek. Egyszeriben csökkent az igazolatlan mulasztások száma. Kollár Ibolyát és Szücs Júliát pedig, akik nem hajlottak a jó szóra, erősebb eszközökkel tanították meg arra, hogy a Csepel Posztógyárban mit jelent ez a szó: becsület.

Azóta az igazolatlan hiányzások jóformán teljesen megszűntek. S a grafikon vonala újra felfelé tört.

„Nem engedjük, hogy a műhely sztahanovista szint alá kerüljön” — ez a gondolat fűtött mindenkit a fésűsfonó udában. Ez lekesítelte őket az alkotmány tiszteltetére indult versenyben is. S néhány nappal ezelőtt megérkezett a hír: amiről eddig csak álmodoztak, valósággá vált. A fésűsfonó sztahanovista műhely lett.

A Csepel Posztógyár ifjúmunkásai szüleik harcos múltjához méltóan köszönik meg a pártnak a kivívott és biztosított jogokat.

N. Gy.

S a szovjet katonák vértől ázott földön felvirradt a szabadság napja. A mi nagy pártunk ismét magasra emelte a munkásosztály vörös lobogóját. Véle győzött népünk az ellenség minden gaz kísérletén. Ő vilte végső diadalra a népjogokért folytatott hosszú küzdelmet és foglalta törvénybe e jogokat. Az egykor oly sokat szenvedett robotosok gyermekei, boldog fiataljaink, ma jobb munkával köszönik e megvalósult jogokat, így harcolnak a még szebb jövőért. Az alábbi három történet három kép e nagyszerű küzdelemből.

„En roppant erőnkben hiszek...”

Eörsi István fiatal költőnemedékünk egyik legtehetségesebb tagja. Huszonegyesztendő, szőke, kékszemű fiatal ember. Megjelenésében van valami kamaszos vonás, de ha jobban szemügyre vesszük, a férfivá érés jeleit láthatjuk rajta. Verseire főleg ez utóbbi jellemző. Forrásban van még, akár az újbó; dolgozó népünknek érlelő ereje át meg átjárja, hogy tiszta, erős, tettekre serkentő fiává, költőjévé nemesítse.

Nem lehet tudni, mi lett volna Eörsi Istvánból, ha nem tizenégyesztendő korában éri népünk felszabadulása. Költői tehetsége át tudta volna-e törni azokat a korlátokat, amelyek a dolgozó nép közvetlen megismerésétől, megszeretésének lehetőségétől elzárták? Nem az „elefánt csontotrony” magánzárkájába szorult volna-e?

Ezek a kérdések vetődnek fel az emberben, ha rá gondolunk, amikor vele beszélgetünk. De ezek a kérdések ma már csak alig vibráló, meddő lidércek, nem kísértenek többé. Eörsi István életében megszűnt a hatóerejük. Ifjú költőnk a művészember folytonos tisztulást kereső lelkével fordul a dolgozó néphez, s mindent megkap, ami feljő dészéhez, tehetségének teljes mértékű kibontakozásához szükséges.

Fejlődése nem ment volna végre pártunk, államunk segítségével nélkül. Nézzük meg, mivel segítette Eörsi Istvánt a dolgozó nép állama? Egyetemre járhat. Es költői fejlődésének csakis mostani rendszerünk egyeteme az egyik biztosítója. Két esztendeje a Fialat Irók Munkaközösségének tagja, később vezetőségi tagja lett. Nem egészen egy évtizeddel ezelőtt még csak álmban sem gondolhatott arra a kezdő költő, hogy intézményesen segítsék szakmai tekintetben. Eörsi Istvánnak nem kell verseivel kiadóitól kiadóhoz hasztalan kutya-gólnia — írásait rendszeresen közli a Csillag, az Új Hang s a Fialat Irók Antológiájának mindkét kötetében szerepelt. Ez mind azt bizonyítja, hogy a nép állama lehetőséget nyújt a tehetség érvényesülésének. Ugyanolyan törődés az is, hogy Eörsi István munkásságának elismerésül József Attila-díjat kapott és nevével beírták a DISZ Dicsőség Könyvébe, a fiatalok legjobbjai közé. Nemrégiben pedig a DISZ-küldöttség tagjaként Lengyelországban járt, ahol huszonegy nemzet ifjaival találkozhatott, megismerhette a hozzánk hasonlóan fejlődő lengyel népet.

Lengyelországban szerzett élményei termékenyítőleg hatnak költészetére. Ez természetes is. Hiszen látta Nowa Hutát, a lengyel ifjúság Sztálinvárosát, az újjáépített

Varsót, Krakkót. De járt Auschwitzban is, ahol milliókat és milliókat végeztek ki vadállati bestialitással a hitleri fasiszta hóhérok.

— Itt döbentem rá — mondja —, milyen bűn lenne, ha közönnyel szemlélnek az újjászületett háborús mesterkedéseit.

— Amit eddig csak elméletben tudtam — folytatja —, itt huszonegy nemzet fiaival való együttléti alati a valóságban is megtanultam, átéltem. Itt éreztem át igazán, micsoda erőt jelent az a nemzetközi szolidaritás, amely a világ békeszerető ifjúságát fűti, összeköti. Ez az utazás megsokszorozta tettvégyamat, hogy még jobban tanuljak, még jobb verseket írjak.

Eörsi István becsülettel igyekszik meghálálni mindazt a segítséget, amelyben részesült. Lengyelországból hazatérve azonnal Sztálinvárosba ment, hogy kemény fizikai munkával is hozzájáruljon a szocializmus építéséhez. Kommunista emberré és költővé formálódásának nem lebecsülendő biztosítója ez. Rövid két hétet szán még lengyelországi útjának megírására, aztán befejezi utolsó egyetemét.

— Amikor eljöttem Lengyelországból — meséli — s már elindult a vonatunk, egy kínai barátunk utánam kiáltotta: „Írj sok verset a békéért!” Eleget teszek felszólításának. Írok sok verset a békéért s ha megszerzem a tanári diplomát, egy iparvidékre kérem magam, hogy jobban megismerhessem a munkásokat, akiknek annyit köszönhetek. Oket tanítva, tőlük tanulva még jobb versekkel akarom szolgálni hazámat, a békét.

Rövid költői pályafutásának termékei meggyőznek bennünket arról, hogy szavát valóra is váltja. Igéretének különösen hitelt ad eddigi verseiben is megnyilvánuló őszintesége, akár önmagát, akár társadalmi problémákat tár elénk. Messze van már attól a ponttól, amikor még azt írta:

Még annyi puhaság van bennem,
még erjed bennem is a múlt,
mint romló lőre, forr szívemben,
bizony, belém is savanyult már egy-két csöppje.

Verseinek hangját ma már mindinkább felerősíti a dolgozó nép erejébe vetett hite: En roppant erőnkben hiszek, mert olyan minálunk a béke, hogy áldást hoz mindenkinek, az emberek bő verítéke.

Eörsi István költői munkássága, a dolgozó nép ügye mellett való kiállása egyetemes bizonyítéka annak is, amit alkotmányunk törvénybeiktatása előtt, 1949-ben mondott Rákosi elvtárs: „... az értelmiség saját népet szolgálja, s a munkásokkal és a dolgozó paraszttal egyenrangúan építi az új, fejlettebb szocialista társadalmat”.

Tarján István